

ELEKTRICITETSVERK OCH BADHUS

KARLEBY ENERGIS KUNDTIDNING 3 • 2011

Det finns
skillnader i
kostnaderna
för olika upp-
värmningsformer

Sida 4

Förnuftig
användning
av energi
sparar pengar

Sida 10

ELEKTRICITETSVRK OCH BADHUS

KARLEBY ENERGIS KUNDTIDNING 3 • 2011

Publicerare: Karleby Energi

Postadress:
PB 165, 67101 Karleby

Gatuadress: Förrådsvägen 3
Tel. (06) 828 9111
Fax (06) 828 9205

Huvudredaktör: Petri Kokko

Redaktör: T:mi CommJob,
Jorma Uusitalo

Bilder: Esa Melametsä

Layout: Reklambyrå Fristyle

Tryck: Art-Print

Upplaga: 23 500 st.

VIKTIGA KONTAKTUPPGIFTER INOM KARLEBY ENERGI:

Växel (Karleby stad)

Tel. (06) 828 9111
Förrådsvägen 3 (PB 165),
67100 Karleby
www.kokkolanenergia.fi
fornamn.efternamn@kokkolanenergia.fi

Kundbetjäning

mån - fre kl. 8 - 16
Tel. (06) 828 9295
asiakaspalvelu@kokkolanenergia.fi

Fjärrvärme, anslutningsavtal

Tel. (06) 828 9292

Fjärrvärme, teknisk rådgivning

Tel. (06) 828 9291

El, anslutningsavtal

Tel. (06) 828 9294

El, teknisk rådgivning

Tel. (06) 828 9558

Elförsäljning

Tel. (06) 828 9295

El, felanmälan och jour

Tel. (06) 822 0800

Fjärrvärme, felanmälan och jour

Tel. (06) 822 0600

Oy Kokkola Power Ab

Tel. (06) 822 7940

*På pärbilden ser vi Karlebys
bostadsmässområde i led-
belysning.*

Innehåll

Det finns skillnader i kostnaderna för olika uppvärmningsformer	3
Fjärrvärme är en lättskött uppvärmningsform	6
Installationen av fjärravlästa mätare är klar	8
Kontonumret har fått en ny form	9
Använd energin på ett förnuftigt sätt och få lägre boendekostnader ..	10
Elförsäljning per telefon är en stor utmaning för konsumenten	12
Nya lösningar ersätter glödlamporna	13
Energitävling	14

Kommunen som energiägare

Elektricitetsverken i Finland fick sin början på initiativ av privata industriföretag. Kända namn såsom Finlayson och Strömberg hör till denna del av vårt lands industrihistoria. Ända från början var betydande kapitalinsatser en förutsättning för elverkens verksamhet. Privata företagares möjligheter att erbjuda omfattande service åt hela städer och samhällen försämrades därför under de varierande förhållandena i början av 1900-talet. I många städer blev situationen sådan att det blev nödvändigt för kommunen att delta i utvecklandet av elverken som en del av samhällets grundstruktur.

På 1990-talet ägde de flesta städer ett energiverk, varav många producerade elektricitet och fjärrvärme i egna kraftverk. På motsvarande sätt var landsbygdskommunerna delägare i regionala elbolag som förmedlade el som producerats av statens kraftbolag till konsumenterna via partiförsäljning. Avregleringen av elmarknaden fick till stånd en utveckling som ledde till att en del kommuner började sälja sina energiinnehav i tron att ett medelstort eller litet energibolag inte

kan handla självständigt och framgångsrikt på elmarknaden. Denna föreställning har visat sig vara felaktig. Kunderna hos de sålda energibolagen har fått betala högre konsumentpriser för såväl el som fjärrvärme samtidigt som de före detta kommunägarna har blivit utan avkastningen från energibolagen. Energibolag som förblivit självständiga har däremot varit framgångsrika och kunnat utveckla sin elproduktion. Karlebyborna har haft turen att ha beslutsfattare som varit kloka nog att bevara energiverksamheten i egen regi och fatta nödvändiga investeringsbeslut.

Trots att de lokala energibolagens verksamhet varit framgångsrik på många sätt under de senaste åren är den historiska utvecklingen ingen garanti för en uteslutande ljus framtid. Flera olika energiskatte- och stödlösningar samt klimatpolitiken hotar höja kostnaderna för energiproduktion betydligt. Den offentliga sektorns snabbt försvagade ekonomiska situation och det faktum att det blivit svårare för alla aktörer inom näringslivet att få finansiering i form av lån orsakar

också stor osäkerhet. Kommunerna frestas i ökande grad att omvandla sina energiinnehav till pengar, antingen genom att lämna ifrån sig ägarskapet eller också genom alltför stora inkomstförlingar. Detta är ytterst bekymmersamt eftersom en förutsättning för energiverksamhet som ju är en kapitalintensiv bransch uttryckligen är soliditet och förmåga att göra både nya investeringar och upprätthålla existerande nät och kraftverk.

Under rådande omständigheter är det viktigt att Karleby klarar av att fatta kloka energibeslut även framöver. Nu behövs snabba beslut om att organisera energiverksamheten på så sätt att en konsekvent förvaltning och en tillräcklig investeringsförmåga kan garanteras.

Petri Kokko

Energiverksdirektör

***Vi på Karleby Energi önskar
alla våra kunder en god jul och
ett framgångsrikt nytt år!***

Det finns skillnader i kostnaderna för

De totala kostnaderna för uppvärmningen påverkas även av de inledande

Det egna husets uppvärmningskostnader intresserar alltjämt dem som bor i enfamiljshus. De traditionella uppvärmningsalternativen har varit direktverkande elvärme (direkt el), olja och fjärrvärme. I stadsområdet i Karleby har fjärrvärme i små-

hus hittills varit vanligare än i många andra städer. Fjärrvärmens popularitet och efterfrågan på fjärrvärme har ökat i takt med att priset på olja har stigit till rekordnivå den senaste tiden. Karleby Energi håller just nu på att öka utbudet på fjärrvärme. På sista tiden har utveck-

lingen dominerats av olika eldrivna värmepumpslösningar som varit på stark frammarsch.

När vi granskar uppvärmningskostnaderna ägnas den årliga energiförbrukningen den största uppmärksamheten medan effekten av den inledande investeringen lätt glöms bort. Vi fattar ett grundläggande beslut när vi väljer om huset ska ha ett vattenburet värmedistributionssystem eller uppvärmning med direkt el antingen i form av golvvärme eller elektriska värmeelement.

Kostnaden för ett vattenburet system är cirka 5 000 euro. En kund som har valt ett vattenburet system har möjlighet att senare efter några årtionden byta värmekälla till lägre kostnad än den som har valt uppvärmning med direkt el.

I anläggningskostnaderna för fjärrvärme ingår en anslutningsavgift samt priset för ett värmeväxlarpaket inklusi-

Text: Petri Kokko • Bild: Esa Melametsä

Helhetskostnader för uppvärmning av ett småhus (euro) Energiförbrukning för uppvärmning, 18 000 kWh i året

	Fjärrvärme	Jord/bergvärme	Direkt el-uppvärmning	Oljevärme
Investeringskostnader				
Anslutningsavgift	2 500			
Värmeanläggning	5 000	16 500	5 500	9 000
Vattenburet system	5 000	5 000		5 000
Sammanlagt	12 500	21 500	5 500	14 000
Årliga kostnader				
Kapitalkostnader/år	925	1 591	407	1 036
Energikostnader/år	940	603	1 772	2 163
Sammanlagt	1 865	2 194	2 179	3 199

- i talen ingår mervärdesskatt 23 %

Enligt undermaskinmästare Markus Isojärvi kan fjärrvärmeanordningar även installeras i äldre fastigheter.

En fjärrvärmekund njuter av enkelheten

Fjärrvärme är en mycket säker uppvärmningsform och så länge värmeanordningarna används på rätt sätt sparar den energi utan att hemmen behöver göra avkall på sina krav på ett hälsosamt och trivsamt boende.

Småhusbyggare bör tänka på fjärrvärmeanordningarnas placering redan i planeringskedet. Fjärrvärme är en uppvärmningsform som är lätt att använda, men det är bra att regelbundet kontrol-

lera att anordningarna fungerar som de ska efter ibruktandet.

– Fjärrvärmeanordningarna placeras i det tekniska utrymmet. Det är önskvärt att småhusbyggare som reserverar en tomt och börjar planera ett hus placerar det tekniska utrymmet på gatsidan, dvs. på den sidan av huset där fjärrvärmelinjen går. På så sätt blir serviceledningen från fjärrvärmenätet till det tekniska utrymmet så kort som möjligt, säger vär-

meingenjör Tapio Kesikuru.

Utöver fjärrvärmeanordningar placeras ofta även annan teknisk utrustning i det tekniska utrymmet, såsom ventilationsaggregat, centraldammsugare, vattenmätare och elcentral. En ingång till det tekniska utrymmet via en separat dörr underlättar allt servicearbete.

– Om det tekniska utrymmet dessutom är tillräckligt rymligt, behöver utrustningen inte stå så trångt. Det är då

– Fjärrvärmeanordningar är pålitliga och driftsäkra, säger fjärrvärmetekniker Jani Söderström.

mycket lättare att utföra olika servicearbeten som att till exempel tömma centraldammsugarens behållare.

– I det skede grundarbetet inleds på tomten är det bra om husbyggaren kontaktar oss och ber om en stigvinkel som Karleby Energi levererar till tomten, fortsätter Keskikuru.

Regelbunden kontroll lönar sig

En värmedistributionscentral är ett system av anordningar som placeras i det tekniska utrymmet. Centralen är lätt och trygg att använda för fjärrvärmekunden. Trots det lönar det sig att kontrollera även ett pålitligt system regelbundet eftersom trycket i fjärrvärmenätet är högt och vattnets temperatur kan stiga upp till 115 °C.

– Efter att fastigheten har anslutits till fjärrvärmen och apparaturen har tagits i bruk bär kunden ansvaret för kontrollen. Eftersom anordningarna är driftsäkra och i allmänhet fungerar i flera år utan störningar, kan kunden uppleva att de inte alls behöver övervakas, säger fjärrvärmetekniker Jani Söderström.

Nuförtiden är alla fjärrvärmemätare fjärravlästa, vilket innebär att fjärrvärmekunden inte längre själv behöver läsa av förbrukningsvärdet. Även detta minskar antalet besök i och kontrollen av värmedistributionsrummet.

Livslängden för en värmedistributionscentral är 20–25 år, men i Karleby

finns fortfarande fungerande anordningar som tagits i bruk i slutet av 1970-talet. Enligt Söderström uppstår problem oftast när anordningarna blir gamla.

– Det vanligaste åldersrelaterade problemet är att reglagen slutar fungera. Fungerande reglage är en förutsättning för såväl energihushållning som boendekomfort.

På vintern under uppvärmningsperioden lönar det sig att kontrollera värmedistributionscentralen varje vecka. Kontrollera om det droppar vatten eller om det förekommer rost någonstans.

Frågor om fjärrvärme ställs för det mesta då unga personer köper gamla fjärrvärmehus.

– Om någon ringer till oss och ber oss om råd, hjälper och handleder vi naturligtvis personen i användningen av anordningarna, berättar Söderström.

Undermaskinmästare Markus Isojärvi är van vid att svara på kundernas frågor samtidigt som han utför service på och tar i bruk fjärrvärmeanordningar.

– Många kunder undrar över hur mycket de själva borde veta. Jag brukar säga att det sist och slutligen räcker med ganska lite. Det man kan göra är att följa med trycket i värmenätet som brukar variera mellan 0,5–1,5 bar beroende på objektet i fråga. Fjärrvärme är så pass bekymmersfri att det räcker om man regelbundet kontrollerar läget och lyssnar.

– Ofta är kunden med under ibruktagandet. Då brukar jag berätta om reglagen och hur mätaren ska läsas av. Samtidigt sköljer vi igenom linjen och kontrollerar rörskarvar och reglagens inställningar. Vi utför även ett tryckprov och fyller i ett protokoll över ibruktagandet, säger Isojärvi.

Fjärrvärmekundens komihåglista:

Nedan följer en komihåglista som hjälper dig att hålla värmedistributionscentralen och det tekniska utrymmet i skick:

- Kontrollera alla rörskarvar. Det får inte finnas några fuktiga, rostiga eller läckande skarvar.
- Se till att avloppet i rummet fungerar.

- Håll det tekniska utrymmet rent och snyggt, så är det lättare att upptäcka eventuella missförhållanden.

För installatörerna på Karleby Energi har arbetet med att installera fjärravlästa elmätare varit arbetsamt, men samtidigt intressant och givande. Installationerna gjordes av Juha Tuominen (t.v.), Mikko Korpi, Janne Sääksjärvi, Jouko Häkkinen, Markku Dahlgren, Harri Hammar och Stefan Finnilä. Från bilden fattas Juha Rintala.

Mätarna är installerade

Elförbrukningen mäts nu av 21 000 fjärravlästa mätare

Arbetet med att installera fjärravlästa elmätare till Karleby Energis kunder är nu klart. Det har varit ett stort projekt och Karleby Energis installatörer som har bytt ut gamla mätare mot nya har blivit bekanta för tusentals karlebybor.

– I praktiken har alla aktiva kunder nu fått en fjärravläst elmätare. Nu återstår endast några enskilda objekt såsom rivningshus eller sommarstugor som inte används varje år, berättar mätarmästare Stefan Finnilä.

Enligt honom har avläsningsystemen visat sig vara pålitliga och responsen från kunderna har varit övervägande positiv.

– Folk följer nu aktivare med hur temperaturen inverkar på elförbrukningen. Dessutom upptäcker de genast om något i förbrukningen avviker från det de är vana vid.

Sammanlagt har vi bytt ut cirka 21 000 mätare, summerar Finnilä. Många olika episoder har inträffat då installatörerna

har utfört sitt jobb.

– En gång fastnade en installatörs bil och måste bogseras bort, en annan gång fick några installatörer åka skidor till en avlägsen sommarstuga och ibland har installatörerna hjälpt kunden att byta lampor eller att ställa in uppvärmningssystemet.

Fjärravläsning är bra för stugbor

Enligt Finnilä är det önskvärt att sommarstugägare har strömmen påkopplad i mätaren även på vintern.

– På så sätt får vi mätvärdena regelbundet och kan samtidigt kontrollera att elektriciteten verkligen når fram även efter höst- och vinterstormarna. Om det plötsligt uppstår avvikelser i sommarstugans elförbrukning kan det vara ett tecken på till exempel ett krossat fönster eller att objudna gäster har besökt stugan.

Jouko Häkkinen är en av Karleby Energis

installatörer som åkte runt i hemmen och bytte ut gamla elmätare mot nya fjärravlästa modeller.

– Folk har varit väldigt förstående. De har insett att precis som en febertermometer inte höjer febern, höjer inte heller en fjärravläst elmätare elförbrukningen.

Häkkinen har trevliga minnen av det stora projektet.

– Vi pratade mycket med kunderna. På flera ställen blev vi bjudna på kaffe och ibland till och med plättar eller strömming.

Övergången till fjärravlästa elmätare sker i hela landet. Förändringen grundar sig på statsrådets förordning enligt vilken elmätningen i Finland måste vara baserad på fjärravläsning av elmätare och timvis mätning senast vid utgången av år 2013.

Nu när projektet med att installera elmätarna är över börjar arbetet med att utveckla informationssystemen och online-tjänsterna.

Kontonumret har fått en ny form

Om någon kund funderar över det nya kontonumret på till exempel elräkningen, hänger förklaringen till förändringen ihop med SEPA som trädde i kraft i början av november.

Förnyelsen beror på det gemensamma eurobetalningsområdet. Betalningsmottagarens kontonummer visas nu en-

Vad betyder termerna?

SEPA (Single Euro Payments Area). Ett gemensamt eurobetalningsområde. Europeiska kommissionen har satt som mål att skapa en hemmamarknad för betalningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Till det gemensamma eurobetalningsområdet hör 32 länder: alla EU-länder samt Island, Norge, Liechtenstein, Monaco och Schweiz.

IBAN (International Bank Account Number). Ett internationellt kontonummer som kommer att användas i alla betalningar till hemlandet och utlandet framöver. I Finland börjar IBAN-numret med bokstäverna FI och är 18 tecken långt. I Tyskland till exempel är antalet tecken 22 och i Spanien 24.

BIC (En kod med hjälp av vilken banken kan identifieras). BIC/SWIFT-kodens längd är antingen 8 eller 11 tecken, varav de sex första alltid är bokstäver och resten är bokstäver och/eller siffror.

Ytterligare information om SEPA finns på Finansbranschens Centralförbunds webbplats: www.fkl.fi/sepa

Kundbetjäningsschefen Leena Kinaret lyfter fram e-fakturans positiva sidor och säger att den är ett enkelt och mångsidigt alternativ till direktdebiteringen.

dast i internationell IBAN-form.

– De nya kontonumren syns bland annat på fakturor. Även kundens kontonummer har fått en längre internationell form som det lönar sig att lära sig. Tack vare förändringen blir det enklare att betala fakturor till utlandet eftersom flera länder har likadana gemensamma rutiner, berättar Leena Kinaret, kundbetjäningsschef på Karleby Energi.

Kunden får IBAN-formen av sitt kontonummer från banken. Kontonumret finns både på kontoutdraget och i nätbanken. På bankernas webbplatser finns även s.k. IBAN-räknare som är till hjälp då man vill veta det ändrade kontonumret.

– Kunderna har haft en del frågor om det nya kontonumret. Det handlar alltså om en internationell förändring som rör alla länder som hör till SEPA-området, betonar Kinaret.

Direktdebitering upphör i slutet av 2013

Leena Kinaret berättar att den inhemska direktdebiteringen enligt dagens

uppgifter kommer att upphöra den 31.12.2013. Även detta är en del av övergången till ett gemensamt eurobetalningsområde.

– Jag uppmuntrar våra kunder att redan nu övergå till att använda elektroniska fakturor (e-fakturor). E-fakturan är ett enklare och mångsidigare alternativ än direktdebitering. Kunden kan börja använda e-fakturan i sin nätbank, varefter fakturorna kommer direkt till nätbanken. Även automatisk kontodebitering är möjlig med e-fakturor, precis som vid direktdebitering. Med e-fakturan kan kunden ändra fakturans belopp, betalningsdag eller betalningskonto enligt sina behov, vilket inte är möjligt vid direktdebitering. Dessutom arkiveras E-fakturorna i nätbanken, räknar Leena Kinaret upp fördelarna med e-fakturan.

För kunder som inte använder nätbanken planeras ett betalningssätt som ska motsvara direktdebitering.

– Vi informerar våra kunder i god tid om kommande förändringar och alternativ, så kunden behöver inte bekymra sig om något, lovar Leena Kinaret.

Energi är liv

- använd den på ett vettigt sätt

Text: Motiva Oy • Bild: Esa Melameisä

Genom att använda energin på ett förnuftigt sätt kan du sänka dina boendekostnader och samtidigt spara på miljön. När det kommer till energisparande är det ordspråket många bäckar små som gäller. Energi går att spara med väldigt enkla medel och genom medvetna val. Energisparande innebär varken lägre boendekomfort eller sämre inneluft. Privathushåll kan enkelt få en 10–15 % lägre energiräkning utan att dra ner på boendekomforten.

Användningsvanor och val har en stor betydelse för energiförbrukningen. Det kan vara stora skillnader i förbrukningen mellan två till det yttre likadana hushåll. Energi används förutom hemma även till transport under vardagar och på semesterresor. Dessutom förbrukas energi indirekt alltid när vi skaffar oss nya saker i och med att det krävs energi för att tillverka och transportera saker.

Genom att använda energin med förnuft sparar du pengar och samtidigt minskar be-

lastningen på miljön och klimatförändringen sker långsammare. I takt med att priset på energi stiger blir det allt lönsammare att spara energi. Förnuftig energianvändning innebär inte att livet blir svårt eller att boendetrivseln eller inneluften försämras.

Effekterna av sparåtgärderna i ett enskilt hushåll kan verka betydelselösa, men det gäller att komma ihåg att det finns över 2,5 miljoner hushåll i Finland! Många bäckar små gör en stor å.

TEXT: Motiva Oy

KOMIHÅGLISTA FÖR ENERGISPARANDE

Belysning

- Försäljningen av 60 W glödlampor upphör i år, nästa höst står 40 W glödlampor på tur.
- Använd energieffektiv belysning: välj rätt lampa för användningsändamålet, så får du mer ljus med mindre energi.
- Dra fördel av ny teknologi såsom rörelsedetektorer eller tidsutlösning.

www.lampputieto.fi : information om belysning

www.lampunvalintakone.fi : välj rätt lampa till rätt plats

Hushållsmaskiner

- Energimärket på TV-apparater hjälper dig att jämföra elförbrukningen hos olika apparater. Kom ihåg att kontrollera att det finns en strömknappikon på modellen du väljer, då du köper en ny apparat!
- Kom ihåg att även en effektiv apparat bör användas på rätt sätt, annars förbrukar den energi i onödan. Stäng av alla apparater du inte använder, sköt om dina apparater och torka till exempel bort damm från baksidan av kylskåpet.

www.motiva.fi/ostajanopas : information till köparen och användaren

www.topten-suomi.fi : information om de energieffektivaste hushållsmaskinerna

Vattenförbrukning

- Sjung i duschen och spara vatten! Om du har duschat klart innan du har sjungit färdigt din favoritlåt, har du med stor sannolikhet förbrukat betydligt mindre vatten än du brukar. Om du dessutom stänger av duschen medan du tvålar in dig, förbrukar du ännu mindre varmt vatten.
- Betydelsen av mängden energi som går åt till att värma vatten ökar ju mindre energi som går åt till att värma upp byggnaden.

www.motiva.fi/vedenkulutus : information om vattenförbrukning, tips för den som vill spara

Uppvärmning

- Håll koll på inomhustemperaturen. Kom ihåg att en energieffektiv och hälsosam inomhustemperatur ligger på 20–21 grader för vardagsrum, för sovrum räcker en något lägre temperatur.
- Vädra snabbt och se till att ventilationssystemet hålls rent. Meddela bostadsbolagets fastighetservice om inomhustemperaturen är för hög. Använd förnybar energi vid uppvärmningen i mån av möjlighet. Fundera tillsammans med en expert om det lönar sig att skaffa en värmepump eller en eldstad till ditt hus.

www.motiva.fi/koti_ja_asuminen : information om uppvärmning, tips för den som vill spara

Transport

- Lär dig köra ekonomiskt, så minskar din bränsleförbrukning. Planera din färd då du ska uträtta ärenden, använd bilen med urskiljning. Kom ihåg att förvärma motorn när det blir vinter!
- Promenera och cykla i synnerhet korta sträckor och använd kollektivtrafik i mån av möjlighet. Ta bränsleförbrukning och utsläpp i beaktande, om du funderar på att skaffa ny bil.

www.motiva.fi/taloudellinenajaminen : tips för snåla bilförare

www.topten-suomi.fi : de energieffektivaste bilarna

En användningsrapport berättar om energianvändningen

Återförsäljarna av energi kommer att börja sända ut användningsrapporter om energianvändning till sina kunder. Rapporterna hjälper kunderna att följa med sin energiförbrukning.

– Elförsäljarens lagenliga årsrapporter är ett sätt att uppmuntra slutanvändarna till energieffektivitet. I och med att det är frågan om en rapport som ges ut av elförsäljaren, betyder det i praktiken att det är kunder som köper elenergi av Karleby Energi som kommer att få den, berättar kundbetjäningsschefen Leena Kinaret.

Karleby Energi skickar den första användningsrapporten som bilaga till fakturan under de närmast kommande månaderna. Både el- och fjärrvärmekunder kommer att få rapporten.

– Av användningsrapporten framgår kundens energiförbrukning under de senaste tre åren eller maximalt för den tid kundrelationen har varat.

Rapporteringen möjliggörs av de nya fjärravlästa mätarna. Mätarna har precis installerats, vilket innebär att vi med tanke på förbrukningsjämförelsen nu befinner oss i en mellanperiod och att det kommer att ta några år innan förbrukningsuppgifterna är helt jämförbara med varandra även då vi ser några år tillbaka i tiden.

– Vi kommer även framöver att fortsätta utveckla tjänster till våra kunder enligt deras behov, för närvarande håller vi på med förberedelserna inför starten av en online-tjänst. Med tiden kommer även förbrukningsrapporteringen att flytta över till nätet och den blir då tillgänglig nästan i realtid, berättar Kinaret.

Elförsäljning per telefon är en stor utmaning för konsumenten

Elektricitet är en komplex produkt och att sälja elektricitet per telefon innebär många slags utmaningar för konsumenten. Inte minst för att telefonförsäljning kommer oväntat och konsumenten därmed inte är förberedd på situationen som dessutom kräver noggrann eftertanke, säger Jukka Kaakkola, jurist på Konsumentverket.

Enligt honom kräver telefonförsäljning även mycket av försäljaren. Försäljaren ska till exempel kunna göra klart för kunden vilken avtalstyp det gäller, dvs. om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare. Det kan hända att konsumenten blir lovad rabatt vid försäljningstillfället som sedan inte blir av.

– Jämförande marknadsföring är tillåten, men även här är det fråga om en situation som kräver att försäljaren är ytterst samvetsgrann. Ofta rör sig försäljaren ute på farligt vatten, det är till exempel inte tillåtet att berätta halvsanningar. Det föreligger en risk för konsumenten att det som sägs inte alltid stämmer, säger Kaakkola.

Market Energia inför marknadsdomstolen

Konsumentverket/konsumentombudsmannen har dragit Market Energia, som säljer elavtal till konsumenterna per telefon, inför marknadsdomstolen. Hittills har parterna gått i svaromål och den egentliga domstolsbehandlingen inleds i början av nästa år, berättar Kaakkola.

Konsumentverket/konsumentombudsmannen kräver bland annat att Market Energia ska förbjudas att sända en faktura eller en bekräftelse på ingått elavtal till konsumenten efter att telefonförsäljaren kontaktat konsumenten, om konsumenten inte har godkänt avtalet under telefonsamtalet.

– Ett elavtal får inte sändas om konsumenten inte har godkänt avtalet vid telefonförsäljningstillfället, framhåller Kaakkola.

Om konsumenten trots allt har godkänt avtalet per telefon, lönar det sig enligt Kaakkola för konsumenten att använda sig av den 14 dygn långa betänketiden och i lugn och ro jämföra elpriserna hos olika bolag. Ett hjälpmedel vid jämföran-

det är Energimarknadsverkets jämförelse av priset på el på adressen www.sahkonhinta.fi.

Vidare anser Kaakkola att det är mycket besynnerligt att Market Energias kunder måste betala för el i förskott.

Konsumentverket/konsumentombudsmannen kräver att Market Energia förbjuds att använda ett fakturerings sätt som innebär att konsumenten måste betala för använd el i förskott innan faktureringsperioden börjar, om inte bolaget har gett en garanti för eller på annat sätt tillförsäkrat konsumenten om att förskottsbetalningen kommer att betalas tillbaka till konsumenterna, om bolaget är oförmöget att fullgöra sin prestations skyldighet.

Utöver det föregående krävs ett förbud för Market Energia mot att ändra villkoren i elavtalet utan att meddela konsumenterna om ändringen. Bolaget har låtit bli att skicka förhandsmeddelanden åt konsumenterna om att bolaget ändrat faktureringsintervallet.

Lågenergilampor innehåller små mängder kvicksilver och klassas därför som problemavfall.

Nya lösningar ersätter glödlamporna

Glödlamporna som nu försvinner från marknaden håller på att ersättas av lågenergilampor med skruvsockel, halogenlampor och lysdioder (LED-lampor).

Lågenergilampor är ett ekologiskt val. De förbrukar upp till 75–80 procent mindre elektricitet och håller 6–15 gånger längre än glödlampor. Lampornas livslängd anges ofta i antal år på förpackningarna och standardvärdet är då tusen gångtimmar per år.

För kunden lönar det sig att ta med måtten för utrymmet där lampan ska sitta första gången han/hon ska köpa en låg-

energilampa till sin belysningsarmatur. På så sätt har den nya lampan säkert rätt modell.

Det finns lågenergilampor för många olika användningsändamål, allt från allmänbelysning till utomhusbelysning, små ljuslampor och dimbara lampor.

Innan du köper en lampa är det viktigt att fundera på vilken ljusmängd, dvs. vilket ljusflöde du vill att belysningsarmaturen ska ge ifrån sig. Glödlampornas wattmängd anger inte ljusåtergivningen, endast elförbrukningen. Tack vare den lägre wattmängden hos lågenergilampor kan du välja en lågenergilampa som är effektivare än en glödlampa och på sätt förbättra ljuseffekten.

I praktiken kan du välja en lågenergilampa med 16–21 watt, vilket motsvarar en 75 watts glödlampa, till en belysningsarmatur med maximeffekten 40 watt.

Lågenergilampor innehåller små mängder kvicksilver. Därför räknas de som problemavfall, dvs. miljöfarligt avfall.

Källor: Motiva, Kuluttaja.fi

Medel till FRK genom cykelkampanj

Karleby Energis anställda deltog även i år i det riksomfattande motionsevenemanget/cykeltävlingen Kilometrikisa. Samtidigt samlade de in medel till Finlands Röda Kors kampanj Kedjereaktion.

I Kilometrikisa-tävlingen deltog 33 personer från koncernen. Tillsammans cyklade de allt som allt 44 598 kilometer mellan maj och september. I snitt cyklade varje anställd 1 351 kilometer, men det personliga kilometerantalet varierade mellan ett hundratal kilometer och upp till 6 000 kilometer.

För varje trampad hundra kilometer donerade Karleby Energi 4 euro till FRK, dvs. sammanlagt 1 784 euro. På riksnivå inbringade kampanjen närmare 40 000 euro.

Kilometrikisa ordnades av föreningen Pyöräilykuntien verkosto och kampanjen Finland cyklar.

Karleby Energi utreder kundtillfredsställelsen

Karleby Energi kommer att utreda kundtillfredsställelsen med hjälp av telefonintervjuer i slutet av året. Undersökningen riktar sig till elförsäljnings- och fjärrvärmekunder.

Syftet med undersökningen är att ta reda på vad kunderna tycker om till exempel kund- och telefon-tjänsten, rådgivningen, faktureringen samt elektricitetens och fjärrvärmens kvalitet. Karleby Energi använder svaren till att utveckla sin verksamhet.

Undersökningen organiseras av Adato Energia och utförs av IROResearch Oy.

Glöd-lampa	Ljus-mängd, lumen	Låg-energi-lampa
25 W	230 lm	5-9 W
40 W	430 lm	9-12 W
60 W	710 lm	13-15 W
75 W	960 lm	16-21 W
100 W	1380 lm	23-25 W

Från watt till lumen.

Vinsten i Jopo-lotteriet gick till Alavo

Priset i Jopo-lotteriet som ordnades av Karleby Energi var en personlig Jopo-cykel. Cykeln vanns av Markku Haavisto från Rantatöysä i Alavo.

Även bostadsmässbesökarna hade möjlighet att delta i Jopo-lotteriet och hela 16 211 lotter lämnades in. Per post fick vi in 2 085 lotter. I medeltal lämnades 456 lotter in till Karleby Energis avdelning på bostadsmässan varje dag.

Karleby Energi tackar alla som deltog i lotteriet.

Vinstlotten i Jopo-lotteriet drogs av försäljningssekreterare Maria Kakkuri (vänster) och ekonomichef Mervi Mäki.

Energitävling

Du kan delta i tävlingen genom att fylla i blanketten nedan. Blanketten kan postas portofritt.

Namn och adress:

Svaren på frågorna hittar du i tidningen. Bland alla som svarat rätt lottar vi ut fem yllefiltar. Skicka ditt svar före **31.1.2012**.

1) Hur stora är anläggningskostnaderna för fjärrvärme för den som bor i ett enfamiljshus?

- a) ca 7 500 euroa
- b) ca 15 000 euroa
- c) ca 25 000 euroa

2) Hur många fjärravlästa elmätare installerade Karleby Energis installatörer sammanlagt?

- a) 1 500
- b) 12 000
- c) 21 000

3) Hur många grader är en energieffektiv och hälsosam inomhustemperatur i vardagsrum enligt Motiva?

- a) 17–18 grader
- b) 20–21 grader
- c) 23–25 grader

Karleby Energi betalar portot

KARLEBY ENERGI
Kod 5010255
00003
SVARSFÖRSÄNDELSE